

Alþingi

Kirkjustræti
150 Reykjavík

Kópavogi, 17. maí 2017

1705440/001.01 SP

Efni: Umsögn Kópavogsbæjar um frumvarp til laga um þjónustu við fatlað fólk með miklar stuðningsþarfir og frumvarp til laga um félagsþjónustu sveitarfélaga, 438. og 439. mál.

Kópavogsbær hefur rýnt bæði frumvörpin og vegna skyldleika málanna er veitt sameiginleg umsögn um þau.

Kópavogsbær telur afar jákvætt að í báðum frumvörpunum sé fjallað um samráð við notendur. Í nýrri 8. gr. laga um félagsþjónustu er fjallað um samráð við notendur þjónustunnar bæði með árlegum fundum með hagsmunasamtökum sem og í gegnum sérstök notendaráð. Kópavogsbær leggur til að notendaráðin beri öll svipuð nöfn, t.d. samráðshópur vegna málefna fatlaðra, samráðshópur vegna málefna aldraðra og samráðshópur vegna málefna fátækra. Mikilvægt er að valdheimildir og umfjöllunarefni þessara hópa séu vel skilgreindar þannig að tími og fjármunir nýtist sem allra best.

Breytingar á ákvæðum félagsþjónustulaga um félagslega heimaþjónustu eru töluverðar og að mörgu leyti í takt við þær breytingar sem fyrirhugaðar eru á velferðarsviði Kópavogsbæjar. Þannig er stefnt að því að líta á alla stuðningsþjónustu með þeim augum að hún sé ætluð til að koma til móts við ákveðnar þarfir einstaklings eða fjölskyldu en ekki skilyrðislaus réttur allra umsækjenda. Nýju ákvæðin um stuðningsþjónustuna eru opin og skilgreining á þjónustunni víðari en í eldri lögum sbr. 25., 26. og 27. gr. enda geta margir og mismunandi hópar fólks verið í þörf fyrir slíkan stuðning. Kópavogsbær telur mikilvægt að það komi skýrt fram hvernig stuðningsþarfamatið eigi að fara fram, hvaða tæki verði nýtt og hvaða þættir skipti máli varðandi matið. Tekið er undir athugasemdir Sambands íslenskra sveitarfélaga varðandi það hve óljós útgjaldþróunin í stuðningsþjónustunni er og mikilvægt að gæta þess að tekjustofnar sveitarfélaganna standi undir aukum kostnaði við þjónustuna.

Samkvæmt báðum frumvörpum er lagt til að lámarks „grunn“ stuðningsþjónusta við fatlað fólk verði 40 til 60 tímar á mánuði áður en farið er að veita þjónustu samkvæmt lögum um þjónustu við fatlað fólk með miklar stuðningsþarfir. Hjá velferðarsviði Kópavogs munu þessi ákvæði kalla á endurskilgreiningu þjónustunnar þar sem sjaldnast er verið að veita meira en 20 tíma í svonefnda grunnþjónustu (heimaþjónusta og félagsleg liðveisla).

Stuðningur við langveik börn, sem þurfa á mikilli umönnun og hjúkrun að halda, hefur verið bitbein ríkis og sveitarfélaga síðastliðin ár. Í nýrri 6. gr. laga um félagsþjónustu er lagt til að ráðgjafar sveitarfélaganna taki að sér að annast mat á stuðningsþörfum langveikra barna. Slíkt er líklegt til að auka aðgengi þessara fjölskyldna að ráðgjöf og þar af leiðandi stuðningsþjónustu. Í Kópavogi er nú þegar verið að veita stuðningsþjónustu til notenda sem eru að takast á við sjúkdóma eða raskannir sem mætti jafna á við fötlun. Þessi hópur fer vaxandi hjá velferðarsviði Kópavogs og ljóst að fylgjast þarf vel með útgjaldaþróun þjónustunnar í tengslum við þessar lagabreytingar.

Kópavogsbær telur auknar heimildir til eftirlits með þjónustunni mikilvægar. Ef til vill væri sérstök óháð eftirlitsstofnun þó betur til þess fallin til að sinna þessu eftirliti en ráðuneytið sem slíkt.

Þá fagnar Kópavogsbær stofnun sérfræðiteymis um ráðgjöf vegna barna með miklar þroska- og geðraskanir sbr. 20 gr. laga um þjónustu við fatlað fólk. Kópavogsbær leggur áherslu á mikilvægi þess að ákvarðað sé á faglegan hátt hvort barn sé í þörf fyrir úrræði á grundvelli barnaverndarlaga, laga um þjónustu við fatlað fólk eða beggja. Það er mikilvægt að kostnaður sé ekki að færast yfir á sveitarfélögin sem var þar ekki fyrir lagabreytinguna.

Fjallað er um það í 3. gr. laga um þjónustu við fatlað fólk með miklar stuðningsþarfir að fatlaður einstaklingur eigi rétt á því að flytja milli sveitarfélaga og sækja um stuðningsþjónustu þar sem hann kys að búa. Kópavogsbær vekur athygli á því að þær aðstæður geta þó komið upp að ungmenni í mjög kostnaðarsömum úrræðum flytur á milli sveitarfélaga en foreldrar ætla ekki að flytjast með barni sínu. Við slíkar aðstæður þarf að gæta að sjálfstæði sveitarfélags til að ákveða hvaða leiðir er farið til að mæta stuðningsþörfum einstaklings.

Í kafla XII. í lögum um félagsþjónustu er fjallað um húsnæðismál. Þar er 47. gr. breytt töluvert frá fyrra horfi en í nýrri grein segir m.a. „Sveitarstjórn ákveður farveg fyrir meðferð umsókna um húsnæði á vegum hlutaðeigandi sveitarfélags sem ætlað er að vera heimili umsækjanda um lengri tíma.“ Kópavogsbær gerir athugasemd við orðalagið „um lengri tíma“. Félagslegt leiguhúsnæði eru gæði sem eru af skornum skammti og ættu að vera veitt sem tímabundin aðstoð við fólk í vanda en ekki varanleg lausn.

Virðingarfyllst,

Salvör Þórisdóttir
Lögfræðingur